

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MERO UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelons, cada trimestre Espanya, 3 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

UN QUE RECLAMA

—¿Qué penseu fer ab el meu monument? Mireu qu' en Pitarra al seu ja hi té una pila de pedras.
—No estém per monuments ara. ¡Altra feyna tenim en tirarnos els plats pel cap!

Domingo Besteira

Jochs Florals

Com sía qu' enguany entre 'ls poetes floraleschs bufassen vents de rivalitat e desi jos de baravles, car uns, nomstas *Patums*, viure volen arrabilla's en les veyibes usanças, e altres, dits *Nanos*, se frisen per tot lo noverçá e maléich de l'extrangeria, sens tindre les mans prou largues ne 'l cerveyl prou expert per arriuar-hi, e en evitació de contentions e bofetades e pinyachs e surres, Nostre Senyor Deus, que per sempre sía alabat, maná als àngels, archàngels e serafins obrissen les aixetes de les ruixadores celestials, car volgué que ab la molena els fogots sels apsguessen e l'ardentia de les sanchs sels calmás e apayvgás.

E aixís fonch com els Jochs Florals d'enguany esdevingueren Jochs Florals muylhats, ab pluja seguida en el Cel e un gran tou de pastetes en la terra.

E fins la musicha paregué aygualida e desmayada. Car per ordre del batle Luch, que ho es per volença del Govern del Rey, mas no per electió del poble, la cobla gran de la Civtat sen era partida á Madrid, e en lur substitutió fonch enviada á la Sala de la Lotja la cobla del Hespici,

que no sona de molt tan bé com aqueyla, com sie que 'ls hespicians, per no menjar tan bons bocins com els musichs de la Puybla, sían flachs e beguts de gales e no tenen tan bon buf com evils.

Plé era 'l ben ajançat Saló de nines e ninots e altra gent de totes estats e staments, quan eixí la lopada dels mate nedors e 'ls representants de la Generalitat de Catalunya e els del Conceyl de Cent, preceytis dels verguers, qu'en recordança d'un Hereu que ans to' ho malmenava, amosten encar al ayre les pantorrilles folrades ab mitjes de seda negra. E hi maneren el Virrey de Catalunya el Governador, car com á casteyllans no stán per jochs: com e també hi mancá el Bisbe cardenal, fort desapegat, per tant que á la meteixa hora uns heretjes venguts de Anglaterra, strenaven un temple nou de trinca, de lo qual n'era el Bisbe cardenal tan desconft e ple d'enuig, que no entenía, com essent el dit temple cosa d'heretjes, un lamp del Cel no 'l calcigás.

Totom á loch, el batle Luch, dix:—«S'obra la Festa dels Jochs Florals.» E de tal faysó ho prenuntia que bé pel clar nos pogué traure si era que dir volia que la festa sobrava ó be s'obria, per tant, que com á políich dels de l'olla, el batle Luch es home de molta traydoria, be que sovint al jugar se li veuhen els naibs.

E encontinent fone legit el parlament de Mestre Ubach e Vinyeta, President del Consistori e en luytes floralesques soldat veyl e guanyador de tantes distincions e premis que més n'ha hagut que cabeyls té al cap e pèls á la luytana. E com eyl no es *perdigot* ne *sparver*, ne *consagrat* ne *reconsagrat*, mas sí un bon caiaá de sa casa e home de seny clar e de cor net, tot i çó se trasluf en son beyl parlament ple de savis conceyls als cathalans e de respecte als qui non son. E per ço fonch rebut sovint ab tan soroyosos mans-manetes, que la gran sala de la Lotja se n'entrava.

E seguidament el segretari Micer Serra e Pagés lix sa Memoria fasant mentió dels mérits e demérits de les composicions, de les flors atorgades e de las carabques repartides. E sense fer el *piçs*, encar que Pagés se diga de nom de mare, mas ab gran claretat e franquesa smenta las contentions e barayles baudas en el sí del Consistori, e parla de les dimisories de tres mantenadors empipats de no poder faer passar la lur e condemna lo que eyl ne diu *snobisme de temporada*, ques cosa molt letja e destinada. E aprés de molts més romanços, obra per fi 'l plech e proclama guanyador de la *Flor natural* al poeta Joan Alcover, maylorchí de Maylorches.

E en tant sonen trompetes e xirimfes, el poeta sencamina á fer present de la flor á la reyna de la festa, allegint á Madó Pelegrina Banet de Alandi, dama revinguda e de bellea sobirana, ques acompanyada al strado ab gran cerimonia. E tal

L' HEROE DE LA FESTA

El mallorquí ALCOVER
autor de *La serra*.

com el poeta ab sa cara de moro ó de Maura, de uyls brilladors e nas de bech d'áliga e barba sal e pebra pareix un venerable califa, eyia, la regina, sembla una sultana.

En só un bruixot italiá que há per nom Mer etti, ab un enstrument diabólich de mar ar instantaneament tot lo que té denant dels uyls de vidre, última perfectió de un art del dimoni que ha per nom *foto...graffa*, etgega dos lampecha e deixa la sala plena de fum e de fator d'infern.

Mestre Alcover lix la poesia premiada, qua ha per títol *La Serra*. E gran maraveyla es com de una eyra grosseira de fuster tal com *la serra* sen ha pogut ajurçar una lira tan b'n tran pa la e s'mora pera cantar la belles e magestat de les muntanyes maylorcines e la lum de lur cel, e la fina morenó de la pageseta que's una pintura, — e te la cintura — com un jericó.

May tan gustosa ensaymada se nes pastada á Maylorches, ne ses servida mes cuyta á punt, ne mes sponjada, ne mellor guarnida d'aromátiqu e llenques de ponem.

Tant que la concurrentia volgué menjarne un'altra volta e repetí e s'quedá encare lepantsen els bigotis.

Primer accésit: *Inscriptions*, de n Gabriel Alomar, maylorc i també, mas qui no s'presentá.

Accésit segon: *Llegenda del Montsant*, de n Joseph Carner.

Tant bon punt soná aquest nom e s'alçá 'l jovincel quel porta, amostrant sa cara pelada de novici ó de aprenent de clergue, s'armá un gran aldaruyi de crits e picaments de mans, car eyl stat havia la poma de la discordia entre 'ls mantenedors. E uns demanaven que's legis la composició e altres que no legis per no ser reglamentari, com que sols per ley de cortesia legirse acostumen qualque volta quan el poeta que obté accésit es femeyla ó capeylá.

E el jovincel Carner anava e venia tot storat e scorregut del strada á la taula dels mantenedors, e sembla que s'havien perdut els papers, e quan se trobaren e s' disposava á legirla, l'avalot augmentá, e un altre Carner, conceyler del Conceyl de Cent, aná á cercarlo e 'l tragué de la trons, aytal com en las plaças de tauris vá el manso á cercar el vedall per acompanyarlo al corral.

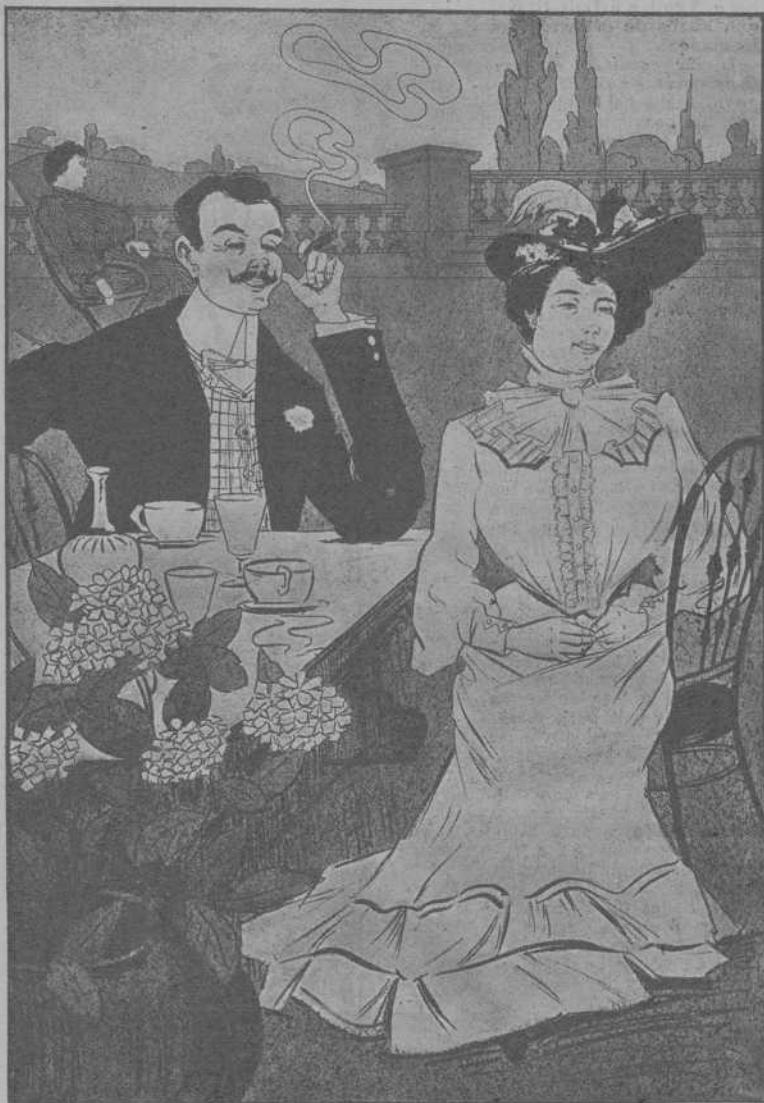
Ab lo qual renasqué la pau e la quietut en el Siló, que ja anava semblant una gran bassa de granotes spiiades.

Guanyador de l'*Englantina d'aur* resultá esser Misser Bori e Fontestá, mestre de minyons e aspirant á Mestre en Gay Saber.

S'intitóla la poesia: *La nit á Montarony*... Mala nit e parir... Comte l'Arnau, Sos ossos remou el poeta una volta mes e una volta mes se desencadena 'l torb que tot ho arrasa e tot lo malmena, ab fort terratremol e trenca diessa.

E quan en una strofa diu lo poeta á tayl de carreter:

A LA TORRE

— ¡Ja es aquí en Carritos!... ¿Cóm es que s' ha fet plotar l'automóvil de vermell?
— Porque diu que aixís, quan aixafa á algú, no se li coneix tant.

Reira de Deus para fer avençar el carro del soroyl infernal, qua ques espectadors l'uny de spalmarse e apartar á les criatures, i e fan burla e scarni, e altres s' indignen e en loca de picar de peus, piquen de mans.

La *Viola d'aur y argent* es adjudicada al Pare Arthur Masriera e Colomer, Pare j-suita en altre temps e avuy enmullerat, per tant que penjá els hábits á la figuers, mas per ço tan aficionat á fingir relligiositat, que els que no pensen com eyl maltrac'a e scarneix.

La poesia *La corona de espines* no es méa que una ingeniositat, sense la uncció spiritual que á les de Mossén Cinto disting'a. Mas que una inspiració poética pareix un sermó barato, fet pel gua y e no pas pera donar eixida al buyl del sentiment.

E com de fet: un premi li n mancava pera 'l Mestratje en Gay Saber, e ab una tan migrada *Corona de espines* feu decantar la balança.

Els dos accésits s' otorgaren á les composicions: *Tor-*

nant del Paradís é La lliantia del Sanctissim dels poetes Genís é Aguilar é Luis B Nadal, abdós de la terra de les langonçes.

L' *Extraordinari creat pel Consistori é En Ton de la Murga* de 'n Manuel Durán e Durán, qui no compareix. L' accésit á *La Muller* de 'n Miquel Roger e Crossa, qui ab tot e portar *crossa* no va coix.

El del *Bisbe de Vich* é una traducció del *Veni Creator* de 'n Pere Palau Gonçaleç de Quixano de Maygüç (Puerto Rico). E ara apres de legir un nom tan laroç reposen.

El del *Bisbe de Tímasso* (hi ha en els Jochs Florals mas bisbes quen un butiffarrer) á n' en Manel Folch e Torres, auctor dels versets *Via-Crucis*, qui fa anar á la Verge Sanctissima hont eyl vol, ab forta despreocupació, y per fi la leixa en la cima del Calvari ajoneylada e 'ls braços en creu, aytal com si a costura no hagués fet bondat e l' haguessen castigada.

E finalment el de la *Liga spiritual de Madona Nostra Senyora de Montserrat*, á Mossén Angel Garriga e Boixader, capeylá que per faer rilles curtes s' inspira en el vi de les canadeyles de sa recctoria. Son aplech de versos intitolat *Rurals* put á esgléya rónegue e mal cuydada. El els legeix á grans bochades, obrint molt les vocals. E el públich casi bé s' hi adorm aytal com si sentís una novena. E se 'n va de la trona cansat é desapegat é li 'n fan tornar pera legir uns versets sobre Senct Jacme Mata. Moros é Senct Jordi Mata. L' aranya, ó sien dos sancts de cavayleria, casteylá l' un e cathalá l' altre que si nos baraylen no sen falta gayre.

E ja som á les acaballes.

El vicari general de Palma de Maylorches, Mossén Antoni Alcover, es qui s' encarrega de dir *les gracies* á la ff de un ápat tan poch substanciós specialment en los darrers plats que se son servits.

E ho fa ab gran mastegament de una metexa idea: la de purificar, embellir e netejar la lengua cathalana tan bruta de forasterades. E indica molts medis, e un se 'n descuyda, el mellor e més spedit.

Car per netejar una lengua bruta res més apropósit que un bon purgant.

E entre 'ls purgants, cap altre sen troba, tan remoedor ne tan cathalá com l' aygua de Rubinat.

Cal pendrela ab fé e en dejú, e ferla pendre sis plau per forçá als *perdigots* qui son els qui tenen la lengua pus bruta del mon, á ff de que totes lurs

REVISTA D' INDUMENTARIA

—Té! Els pantalóns se m' han declarat en huelga. Y sospito que las botas están á punt de secundarlos.

corruptions, mais humors é malities se 'ls ne vagen per baix e no com fins adés per la bocha ques cosa molt fastigosa, prudent e letxa.

P. DEL O.

MÉS FESTAS

Per tretze vots que varen dir que sí, contra vuyt que varen dir que no, l' Excelentísim Ajuntament de Barcelona ha acordat celebrar grans festes durant la última desena del vinent mes de Juny.

No faltarán, de segur— ¡qué han de faltar! —esperits meticulosos que s' escandalitzarán del acort, sobre tot al fixarse en l' escás número d' edils que ab la seva aprobació van darli forsa.

—¿Es possible?— dirán: —¿Es possible que tretze tristos regidors s' atrevixin á pendre una resolució de índole tan delicada? ¿Cóm no veuhem aquests senyors que en una corporació que 's compon de cinquanta individus, tretze vots no signifiquen res ni tenen de forsa moral la més lleugera sombra?

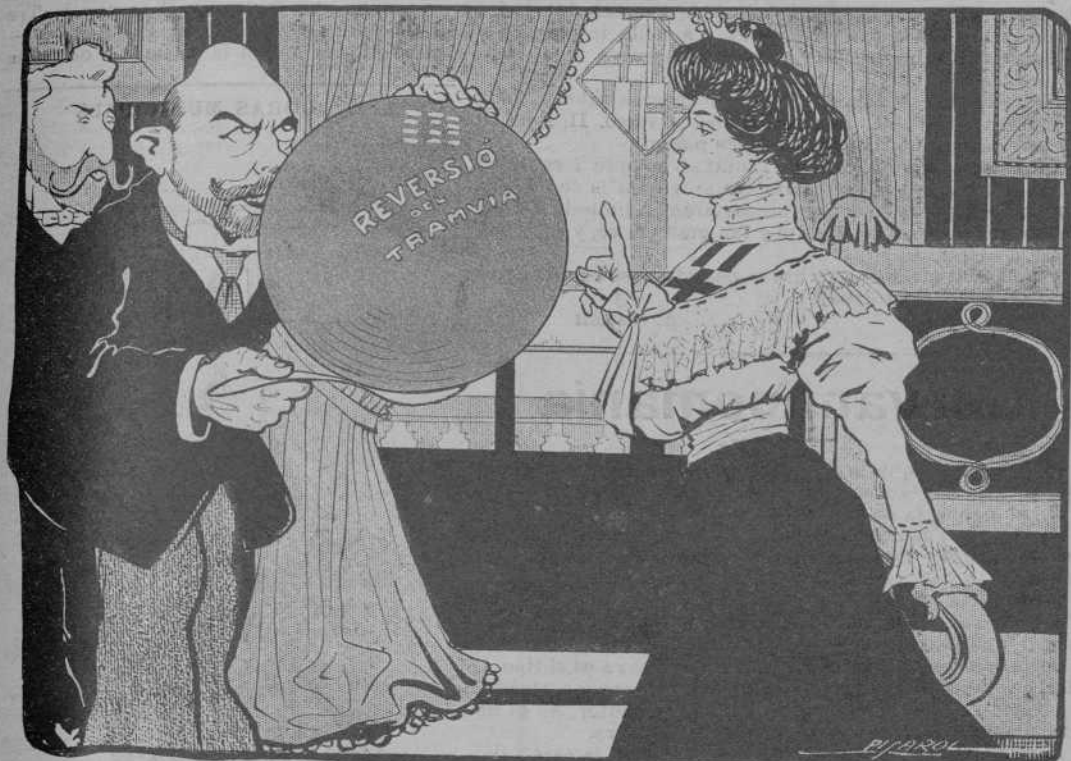
Tot aixó, podrá ser tan ben parlat com vulguin, pero no val una pipada de tabaco.

Cert que de tretze á cinquanta n' hi van trenta set, lo qual demostra que 'ls tals tretze—dels quals, entre paréntissis sigui dit, dintre d' un any n' hi haurá un de mort—representan numéricament una minoria bastant ínfima; pero tant es que risquin com que rasquin. La lley es la lley, y aquésta diu que, tractantse de sessions de segona convocatoria, ab un parell de concejals n' hi ha prou pera apropar las enormitats més estupendas.

Déixinse, donchs, de forssas morals y de quientos passats de moda. *Dura lex sed lex*. Ab la forsa legal n' hi ha més que suficient pera que la resolució del Ajuntament quedi á cubert de tota crítica.

¿Tretze regidors acordan y determinan que á las postrimerias del próxim Juny hem de xalarnos? Donchs... tretze son tretze... Ens xalarém, y al qui

BARCELONA Y 'LS CONCEJALS REVERSIONISTAS

—Senyors, jo tinc molt bones tragaderas, pero una píldora d' aquest calibre... no me la empasso.

no li agradi ja sab lo que li toca: no xalarse.

—Pero, y vosté ¿qué opina?—preguntará algun lector.—¿En quin sentit está respecte á la ocurrencia d' aquests senyors tretze, ó d' aquests tretze senyors?

Franca y clara será la meva resposta. Jo opino que han fet santament y que, encare que son poch, no per aixó deixan de tenir la rahó á carretadas.

Pensin lo que vulguin els mal-humorats censors del nostre municipi, lo que Barcelona ara com ara necessita es festes.

La miseria, la crissis, la falta de treball, la boyra de descontent que sembla surar en certas regions... tot aixó son petitesas de las quals lo més práctic es no ferne cas.

Per altra part, fins admetent aquest malestar com á cosa indubitable, ¿qué té de particular que una població qu' está á punt de quedarse sense camisa y que més que motius per riure 'n té per plorar, fassi festes?

¿No hi ha pobles ahont se celebran las defuncions ab grans tiberis? ¿No s' ha parlat mil vegadas de suicidas que avans de pegarse un tiro han volgut passar unas quantas horas divertintse de valent y gastant en juergas y barbaritats la darrera pesseta?

¿Per qué—haurán pensat probablement, els nostres tretze—per qué Barcelona no ha de ferho també aixis?

Lo sensible es que la Comissió municipal del assumpto encarregada s' ha reunit ja tres cops, y lo

qu' es per ara no ha sapigut determinar res, ni resoldre res, ni fer res que á la preparació de las festes se refereixi.

Que podría mirarse aixó, que tal vegada sería millor alló, que potser fora de més bon efecte alló altre... Divagacions, duptes, tanteigs; ni un indici de resolució ferma y concreta.

¿Y pensar que, donat l' ambient que aquí 's respira, sería lo més fácil del món combinar un programa bonich, interessant y de sabor local accentuadíssim!...

¿Volen que aquí 'ls n' esbossi un, inventat meu, que resultaría d' un efectarro insuperable?

Vejin qué 'ls ne sembla. Generosament, sense interés de cap classe, l' ofereixo á la Comissió pera que li dongui l' aplicació que més li convingui.

PROGRAMA DE LAS FESTAS DE JUNY

Número primer:—En substitució de la banda municipal, que com de costum será á Madrid, ó á Béziers ó á Valencia, la modesta banda del Assilo Naval despertará al vehinat ab una alegre alborada.

Segón:—Repartició de bonos, no precisament als pobres necessitats, sinó als amichs dels regidors y als dels empleats que tenen vara alta á las oficinas.

Tercer:—Ball de etiqueta al *Triánón*, á la Buena Sombra ó á la *Juerga continua*. Els concejals hi serán acompanyats en cotxe de dos caballs, com entre ells habitualment sol fesse.

Quart:—La festa de la manduca. El dematí l' Ajuntament anirá á esmorzar á Vallvidrera; el mitj

día, dinarà al Colón; el vespre, soparà á can Justin. Cap d'aquests cuberts podrà baixar de vuyt duros.

Quint.—Certamen literari-econòmic, ab premis oferts á temas tan suggestius y interessants com els següents: «De com las corporacions incapassas de administrarse necessitan entregar el servey de Trésorería á un Banch qualsevol.»—«Y d'aquella informació sobre las obras del palau del Parch, ¿qué?»—«Ventatjas d'adjudicar las obras y 'ls serveys municipals demanant prèviament la exempció de subasta.»—Etc., etc.

Sisé.—Fanciò de gala en un teatro de gran cabuda, baix el següent cartell:—I. *Entre bobos anda el juego*. II. *Aquí va á pasar algo gordo*. III. *¡Sálvese quién pueda!*

Ultim número y apoteosis.—Tenint en compte 'l cansanci que la realisació d'aquest portentós programa 'ls deurà ocasionar, els senyors concejals presentarán la dimissió del càrrech que tan pesat els resulta y tan gran els vé, y se'n tornarán á caseta.

Y tutti contenti. Ells, per haver passat la seva; nosaltres per havernos llurat d'ells.

A. MARCH

Cervanticomanía

¿Saben que si aquesta gresca del *Quijote* durava uns quants días més, potser acabariam per tornarnos tots tarumbas?

Jo, al menos, ja no m' entench.

Son tantas y tan contradictorias las cosas que sobre l' *Ingenioso hidalgo* y 'l seu autor he llegit desde 'l passat dissapte fins avuy, qu' en veritat els dich que ja no sé ahónt soch ni á quína carta quedarme.

Segons uns, el *Quijote* era un ximple, mereixedor, tot lo més, d'una celda de preferencia á Sant Boy.

Segons altres, el valent *Hidalgo* de la Manxa es el tipo, l'ideal que tots els homes hauríam d'adoptar pera ser perfectes.

Lo mateix passa ab la personalitat d'el seu autor. No hi ha dos comentadors que 'l j'itjin d'idéntica manera.

Per uns, Cervantes era un desgraciat qu' en la escala del infortuni havia après tot lo que sabia.

Per altres, era un *mano capás* de todas las malifetas imaginables.

LLEVADORAS MUNICIPALS

—¡Setcentas vint pessetonas per "barba"!... Ja hem sortit de cuydado

—Sa vida transcorregué tota entera en la indigència— diu un biògrafa.

—Fals!—respon un altre:—Cervantes, si no estava rich, tenia un regular passamentet.

Els títols dels articles a n'ell dedicats ja l'posan a un en roda.

«Cervantes catòlic.»

«Cervantes anticlerical.»

«Cervantes anarquista.»

«Cervantes conservador.»

Considerantlo ovella del seu remat, els bisbes recomanaran als fidels que s'associïn a centenari i diguin per l'ànima del gran escriptor una bona partida de pare nostree.

Els republicans, al contrari: de creure'ls a n'ella, Cervantes era un home d'idees adelantadíssimes, que si no llegia *El Molín* era perquè llavors encare no sortia i que avny a bon segur seria soci de *Fraternitat* y vocal del comitè.

El Govern el mira com a cosa seva.

Las oposicions volen ferlo assentar als seus banchs.

—¿Cervantes? diuhen els militars:

—Es nostre.

—¡Oh cá!—repliquen els homes de lleys:—Nostre es.

—¡Nostre!—saltan els marinos.

—¡Nostre!—contestan las Tres classes de vapor.

Y que si naps, que si cols; que si 's burlava de la Inquisició, que si cada dematí anava a missa, la polémica s'enreia, els ànims s'escalfan y 'l manco de Lepanto passa de má en má com una pilota...

A mí, en mitj de tot, m'assalta un dubte.

—¿No podria ser...—ho diré ben baix perquè si en Cortejón, en Bonsoms y en Givanel me sentessin, de fixo que m'treurián els ulls.—¿no podria ser que Cervantes ni sisquera hagués existit?

¿Qué?... ¿Que la suposició es absurda? Sí: fihinse dels absurdos y no corrin!.

¿Per ventura no 'ns hi trobém continuament ab cosas que 's donan per certes y després resultan *camama*?

Que de 'n Cervantes se 'n parla molt, que hi ha d'ell documents autèntics...

¡Valent cas ne faig jo d'aquest género de probas!.

Sense anar més lluny, y entre nosaltres sigui dit, també 's parla molt del tresor municipal y a cada pas surten documents autèntics que a n'ell fan referència.

Y no obstant y aixó—ho se de bona tinta—el tal tresor municipal es un infundi dels més grossos.

¡No existeix, no ha existit may.

Tot lo que sobre ell se diu es pura invenció de l'acalorada fantasia de quatre regidors somia truytas.

MATIAS BONAFÉ

LA MADEIXA

L'enginy ho fa tot.

Hi ha gent tan desmanyotada
—jo 'n coneix molts exemplars—

que 'l capdellá una madeixa de fil, de cotó ó d'estam se 'ls fa un' obra tan difícil que fan pena de mirar...

A cada vol se 'ls enreda y tot son dificultats y ara estiran y ara s'fluixan... sens treuren may l'entrellat, fins que la trencan, la nuan y la tornan a trencar, convertint a la madeixa —qu' es un fil de cap a cap— en una série de tróssos

de molt poca utilitat.

La educació d'una noya també es obra d'entrebanchs iqu' es semblanta a una madeixa de difícil capdellar! ¡Ay d'aquella que se 'n cuida si per nefas ó per fids se distreu y se li embulla y pert la serenitat... ¡Ay de la desmanyotada que no 's fica en son treball y per descurt ó impaciencia comensa a trencar y nuar com la troca. ¡ipobre noya segons a quinas mans cau!

JOSEPH ROSELLÓ

LLIBRES

OBRAS MENORES DE CERVANTES.—Coincidint ab la celebració del Centenari d'*l'Quijot*, la popular *Colección Diamante* acaba de donar a la estampa dos nous volums (el 94 y 95 de la serie) el primer dels quals conté els *Sonetos, redondillas, elegias, epistolas, canciones, odas y romances del príncipe de Igenis*, y el segon son *Viaje al Parnaso*. El primer va precedit de un prólech exuberant d'erudició degut al il·lustrat cervanòl catalá D. J. Givanel Mas.

L'autor de *D. Quijot* y de las *Novelas exemplars* era un mestre en l'art de la rima, y no perquè aquelles obras y especialment la primera, li hejan valgut fama eterna y universal s'han de tirar a recó y condemnar al olvit las qu'escrigué en vera joyas totas ellas de la literatura castellana en el sigle d'or.

Son *Viaje al Parnaso* unseix als encisos d'una forma primorosa un gran número d'alusions als escriptors de la época de Cervantes y a alguns anteriors a la madeixa. fets ab tanta erudició crítica com figura d'ingeni.

La *Colección Diamante* presta un verader servey a la cultura literaria, ab la popularisació d'aquestes obras tan hermosas. Exquisitez que 's reservavan

els erudits, gracias a las condiciones económicas de Biblioteca, serán en lo sucesivo patrimonio del poble.

EN MITJA-GALTA, *noveleta barcelonina*, d'en JOAN PONS y MASSAVEU.—En una breu narració desenvolupa 'l Sr. Pons una acció de caràcter popular, rematada ab una escena tràgica. Lloch de la escena: aquella carreróns del barri de Ribera, qu'ell tant estima y que tan bé sab animer ab els rasgueigs de la seva ploma. Epoca: la de mitjans del sigle passat. Personatjes: uns tititers y un fadrí carreter, enamorat perdudament d'una pobra noya que fa las forsas y a la qual explota y guarda ab gelosia e' protagonista de la novela, com els drachs de las rondallas guardavan a las donzellas.

En aquesta novela 'l Sr. Pons y Massaveu desplega

ARTISTAS FRANCESOS

L'escultor VIOLET, que últimament ha exposat al Saló París algunas de sas obras.

una vegada més sas notables qualitats de narrador vigorós y d'estilista castissament catalá.

LA SOCIEDAD JAPONESA. *Usos, costumbres, religión, instituciones, etc.*, por ANDRÉS BELLESSERT, premiada per l'Academia francesa. La Casa Montaner y Simón ha tingut molt acert al encloure aquest libre en sa *Biblioteca Universal Ilustrada*. Avuy que l'Imperi del Sol naixent se posa en evidència ab tant d'eaclat en sa guerra ab els russos, no poden menos de despertar el més viu interés tota els estudis referents á la naturalesa y manera de ser d'aquell poble sorprenent.

Y *La Sociedad Japonesa*, en aquest punt, no té desperdici. BelleSSERT, qu'és un escriptor, d'una visió molt certa y d'un ingeni molt viu, ens hi introduheix y 'ns hi fa intimar, acompanyantnos á recórrer totas las capas que la componen, desde las més elevadas fins á las més baixas. Comprenent l'especial caràcter del poble japonés, sas costums, sas institucions, sos usos, la seva vida forjada á través dels sigles, s'explica sa rápida transformació, y l'admirable exemple qu'está donant als pobles civilisats ab la seva épica campanya. Encare que l'obra sigui escrita avants de la guerra, las condicions étnicas del poble japonés, estudiadas tal com ho fa l'autor, ab aparent l'eugenesa, pero molt á fons, deixaren entreveure que 'l' día que 's llansés, havia d'arribar molt enllá.

Amenisan el libre un gran número d'ilustracions, en sa major part fotografabats, presos del natural.

EL CAZADOR ESTRATÉGICO, PRÁCTICO Y ANALÍTICO EN CAZA MENOR. *HOJAS DE CAZA*, por Manuel Saurí.— No es aquesta la primera obra d'art cinegético ab que 'l Sr. Saurí vé demostrant sos grans coneixements. Ja en *La Caza de la Perdiz* y en *Grandes Cacerías*, llibres els dos que no hi ha aficionat que no coneixi, sportá anteriorment un bon contingent d'experimentats estudis y valiosas observacions respecte á la cassa teórica y práctica que l'autor domina per complert.

El present libre, que vé á ser un perfecte compendi dels treballs més importants recopilats per l'autor en sa llarga experiència de vell cassador, resulta una obra utilíssima pera tota els que 's dedican á tan interessant sport é indispensable pera 'ls que sols posseheixen el títol de aficionats. Conté, ademés de una serie d'atinadas observacions sobre las qualitat físicas y morals del cassador, acertats estudis respecte als gossos de cassa, á las armas y á las diferentas maneres de manejarlas, segons las diversas especies de cassa de ploma y cassa de pèl.

Es indubtable que l'obra del Sr. Saurí será adquirida per tota persona á qui directa ó indirectament interressi la especialitat de que tracta *El Cazador Estratégico*.

RATA SABIA

EL LLORO Y LA TORTUGA

(FAULA)

Un llorito més xerraire
que poltich espanyol,
presumit com ell tot sol
y ab més pulmóns que un drapaire,
li digué á certa tortuga
que per terra s'arrastrava
y que al seu damunt portava
una closca molt feixuga:
—«Com no allarguis més el pas,
si es que vas á n'algún lloch,
caminant tan poch á poch,
crech que may hi arribarás.
—¡Cuidat de tú!— contestá
la tortuga fent sa vía.—
¡Tú ray... que tot el sant día
no fas res més que garlá!
¡Ja 't pots fer bons tips de riure,
mentres jo, buscant per terra
certs parásits que fan guerra
á na 'ls planters, tinch de viure!
Ab tú, la mare Natura,
se hi va lluhir més que ab mí...
Mes no vulguis presumí;

TERCER CENTENARI DEL "QUIJOTE,"

Lápida conmemorativa que l'Ajuntament de Barcelona ha fet col·locar al Museo del Parch.

que si tens bona figura
y ostentas aquest plumatje
agradós per molta gent,
en cambi... ¡quán diferent
es el teu del meu llinatge!
Diferent, perquè may callas,
mentres jo faig feina, y callo;
aixís es que jo traballo...
¡y xerrant, tú may traballas!
Ab aixó, ja qu' enrabonas,
avuy naps, y demá cols;
me vols dir, ja qu'estém sols:
¿Quin producte al mon, hi donas?»

¡Oh, mon, ple de vanitat!
Si vols serne ben mirat,
en que no hi donguis profit,
procura anar ben vestit,
y serás considerat.

LLUIS G. SALVADOR

ROMEA

En Xavier Godó ab el seu drama *Els dos crepuscals* ha sentit campanas; pero no ha sapigut encaminarse al temple del Teatro modern, ahont tocavan.

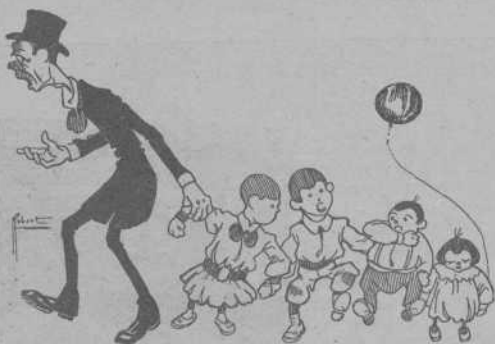
Hi ha, certament, en el seu drama, per mica que la cosa s'extremi una reminiscència de la comedia de 'n Donnay *L'autre peril*; pero l'assumpto está llastimosa-

EN HONOR DE CERVANTES

Professó cívica organitzada el passat diumenge pera la inauguració de la lápida dedicada al autor del "Quijote."

AL CONCURS HIPICH

—Qui sab si me l'acceptarian aquesta colla de caballots...

ment invertit. En la producció francesa, l'amant s'enamora de la filla de la dona a qui estimava; en la catalana, s'enamora de la mare de la noya ab qui pretenia casarse. ¡Enamorarse de la futura sogra es molt possible (tot ho es en aquest mon); pero resulta poch teatral!

Be es veritat qu'ell es un home de uns trenta anys y la pobra nena, casi una colegiala, que de la manera que s'expressa encara hauria de anar vestida de curt... Un requisit massa tendre per un home ab prou bona dentadura pera recrearse ab un bon jamón... Pero ¿perque s'hi embolicava? ¿Perque desde bon principi, en lloch de dirigir-se a la tendra anyells, no se'n anava al pernil de dret?

Clar que fentho aixís, la nena no tindria'l disgust que la bojota de la seva mamá li fá passar, y que sense aquest disgust no hi hauria drama. Pero ¿que hi perdriam ab que no n'hi hagués? Ben poca cosa.

Perque'l Sr. Godó ha cuidat molt poch de la psicologia dels seus personatges, tots els quals no tenen més que aparença externa se mouhen com figuretas articuladas, pera cumplir be ó malament las necessitats de la acció; pero careixen d'ánima, de cor, de aquells impulsos que imprimeix als actes dels sers humans la vida del esperit, la passió y'l sentiment.

¡Y cómo parlan, Verge Santa!

A excepció de la noya, que dona alguna que altra nota d'ingenuitat molt justa, tots els demés se las aposten a qui dirá més metàforas, y a qui las dirá més plenas de llochs comuns.

Ab tot y aixó l'obra sigué molt ben rebuda, y cridat l'autor a l'escena, al final de tots els actes.

En l'execució sobressortí la Sra. Jarque. Els demés actors no passaren de regulars.

TÍVOLI

La *Mulata* s'ha posat de costat pera obrir pas a *El Trovador*, l'òpera de Verdi traduïda al castellà.

Y darrera de *El Trovador*, prepara ja'l gep el *Rigoletto*.

Lo que dirá en Cereceda:

—Qui no té res més que fer a n' en Verdi pentina.

CATALUNYA

Ans que tot uns petita rectificació. No es cert, com me figurava, que *Filemon y Baucis* no s'hagués posat may a Espanya. Aquest *bijou* de'n Gounod s'havia representat al Tivoli, alternant ab sarsuelas saragateras, y está clar, una cosa tan fca entre mitj d'altres coses ordinarias, no va surar.

Perque lo qu'encanta en *Filemon y Baucis* es la delicadesa de la seva concepció y

del seu estil. No es obra d'esclat, ni de potencia, pero entranya desde'l principi a la fi, un sentiment íntim cristalliat en l'acció mitològica y al ensempe humana, que ofereix en son desàrrollu una serie d'escenas preciosas.

El cas dels dos vells xaruchs que tan s'estiman, favorecuts per l'agradament dels Deus, als que donaren franca hospitalitat, ab el do de rejuvenir-se; y demanant als mateixos deus que 'ls tornin a son estat de senectut pera lliurar-se de las tempestas del amor y 'ls zelos, constitueix un assumpto de un gran valor musical, posat en las mans de un mestre com Gounod.

Tot l'acte primer es un modelo de ingenuitat. Preciós duo 'l dels dos esposos: hermosíssim coro 'l de las Ninfas, bonich couplet el de Vulcá. Entre'l primer y segon acte el ball de las Bacants, popularisat per las orquestas. En l'acte segon sobresurten l'aria de la tiple, el duo de tiple y barítono y l'escena final.

La Lopetheguí ab sos primors de garganta y l'expressió que sab imprimir al cant se'n endú la palma y recull casi a cada pesa merescuts aplausos. Molt ajustata el tenor Mach, el barítono Puiggener y'l baix Casas. La direcció del Sr. Barata en el seu punt.

La decoració pintada exprefés per en Junyent es garbosa y de molt bon efecte.

Diamileh es un cuento oriental, que'l plorat Bizet posá en música quan encare era molt jove. Y resulta in-

¿FEYNA INUTIL?

—Porto aquest farsell, qu' es tot lo que ha resultat del expedient sobre'l tarugo dels bonos.

—Déixil allà... demunt d' una cadira (que dormirà mes de gust.)

IDA Y VUELTA

—¿Hont vas?— Ja t' ho pots pensar:
¡á Madrid, á disfrutar!

—¿D' hont tornas tan afligit?
—¡¡De Madrid!!

teressantíssim, per ser una revelació brillant de lo que va'ia ja llavors el futur autor de *Cármén*.

Tota l'obra està desenvolupada ab gran trassa, passant desde la lentitut somniosa de una mitj diada d'estiu, á la sensualitat y arribant per ff al esclat de la passió amorosa.

Diamèk deu ser estimat com un collar de pedras preciosas de irrisats matisos, totes las quals tenen un valor positiu. Són castissas y brillan y destellan á la llum del sol del Orient.

Sobresurten la cansó de la protagonista, un duo de tenor y tiple, un coro d' homes, un intermezzo, la dansa de la bayatera, un couplet de segon tenor y el duo final en el qual se resol el reviscolament amorós del fastiguetat Hirun, que arriba á convertirse en esclau de la seva esclava.

Cantada l'obra ab bastant acert, sobre tot per part de la Sra. Palermi, es ademés digna de ser vista pel bon gust ab que ha sigut posada en escena. El ball de la Bayadera es un verdader quadro exuberant de color oriental.

També 'l Sr. Junyent ha pintat una bonica decoració. Y 'l mestre R.bera porta la batuta á tota conciencia.

•••

Ara sols falta que 'l públich correspongui als sacrificis de la empresa, que res hi plany pera posar las obras de una manera poch usada.

Será molt trist que aquesta tentativa de un art tan agradable, s' estrellés en la indiferencia y 'l desdeny del públich de Barcelona.

N. N. N.

FLORETAS

¡Maig, de flors aponcelladas,
días clars y nits serenas!
Mes d' amor, en que las nanas
de verge van disfressadas!

¡Mes, que á diari perlas plou
sobre terra esmeraldina...!
(Mes, que 'm trech la *gribaldina*
y m' haig de fé un traje nou.)

Mes, en que esclata la rosa
y la poesia s' enlayra:
¡Ojo, amich, que corra l' aire
del *tarugo* y de la prosa!

Engusny estás consagrat
més que als poétichs desvaris,
als enredos *tranviaris*
y als *jochs* de cala Ciutat.

Veurás ab aquest motiu
y per no'tra negra sort,
regidors que fan el mort
quan altres fan el cap viu.

Sentirás crits del dimoni,
veurás sessions cada dia,
y hasta potsé algún tranvía
citad com á testimoni.

Mes pots estar ben segú
que á costas de la Pubilla
s' haurá d' omplir alguna ermilla:
la part cular d' algú.

La troca 's nirá enredant,
y el poble *bada* que *bada*,
entre tanta gent honrada
no esbrá 'ls ous hont serán.

Que 'l poble ipobre masell
no sab veure las embrollas
fins que 's sent las esclafolles
aixafadas al ciatell.

Allavors, si fa un crit
y aixeca algunas protestas,
li clavan un raig de... *Festas*
y ¡ell se queda embadalit...!

Per encantá á molts badochs
que tenen la panxa buyda,
de tant en tant hi ha qui 's cuyda
de fé un bon castell de fochs.

Per tapá un tracte poch net,
un pont de llustrina y suro...
Per ofegá 'l *trinch* d' un duro...
¡rés com el pet d' un cohet!

¿Qué hi fá que per anys y panya
Barcelona vagi escassa,
si 's pot fé una gran festassa
á cada mitj parell d' anys?

Si un particular pretén

FESTA HIPICA

—¡Calculeu quina ovació
y quin èxit mes sonat
si 'm presentés al Concurs
muntant el Caball Bernat!

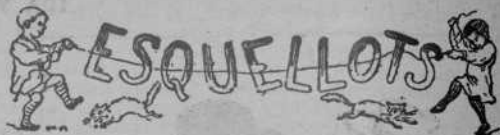
—¡Prepareu àrnica, que vaig á baixar... per las orelles!

fer festas... ¡Vaya quin plaga!
Ara, quan el poble paga...
ja es un punt molt diferent.

Allavoras es qüestió
d' entrar de pié en la materia
Devant de qüestió tan seria
las altras van á recó.

Com que tots menjan calent,
nostres magnífichs subjectes,
quan aproban certs projectes
deuhen fé aquest pensament:
«¿Qué diheu, qu' en tot el plá
hi ha crisis...? ¿qué no 's treballa...?
¡Mireu: mireu l' ou com balla!
¡No més penseu en menjá!»

PEP LLAUNÉ

Dijous que vé, día 18, sortirá el tercer
quadern de BARCELONA Á LA VISTA.

A tots, als de la bandera nova y als de la bandera
vella, havia promés el Govern costejarlos el viatge á
Madrid; pero, gracias als tripijochs del alcalde Lluch
que, trobantse á la vila del Os, volgué arreglarho
tot, els uns coparen els *cum-quis* y 's quedaren
els altres sense un clau.

Qui pega primer, pega dos cops. Qui marxa pri-
mer deixa als altres en terra.

Pero, si 's té en compte lo que ha ocorregut, els
que s' han quedat poden alegrarse de no haver sor-
tit de Barcelona.

Aixís á lo menos no han hagut de servir de com-
parsas.

Y podrán seguir cantant *La Marsellesa* d' en Clavé
sense que la cara se 'ls torni del color de las ba-
rretinas.

A la professó cívica en honor de Cervantes, cele-
brada diumenge á Barcelona, hi donaren importan-
cia 'ls representants dels Ateneos obrers de Catalu-
nya, que de totas las entitats foren els que tingue-
ren la representació més numerosa.

A la recepció del Palau de Bellas Arts, el dilluns
ja hi assistí més gent de las classes que vesteixen bé.
Se comprén aquesta diferencia.

EL PATRO DEL "INSTITUT AGRICOLA,"

—Jo treballava de veras
y en cambi aquests tipos, ¡ay!,
¡qué poch dels que aquí fan rotllo
saben lo qu' es un magall!

Al primer acte, no hi hagué més que discursos á palo sech.

Y al segón, discursos ab lunch.

Aixó vol dir que cada hu ha honrat, segons el seu estament, als dos héroes de la immortal novela cer-vantina.

Els obrers, á *D. Quixot*.

Els que no son obrers, á *Sanxo Panxa*.

L' Ajuntament ha aprovat la reforma del article de las Ordenansas Municipals referent al tránsit ro-dat el Dijous y Divendres sants.

¡Y cóm s' ha posat l' *Avi Brusi*! Com si una erup-ció volcánica li hagués esclatat al mitj de la clepsa, la barretineta d' estám se n' hi ha anat enlayre... la barretineta y la perruca.

Escoltin lo que deya y escriuixéinse:

«La mayoría republicana del Ayuntamiento, por 22 votos contra 7 prefirió anteanoche Barrabás á Cristo, y autorizó la circulación de carruajes en Barcelona los días de Jueves y Viernes Santos.»

¡Vaya una *barrabasada* de dir!

Y ¿per qué? ¡Veyám!

Perque aixó significa la separació «del Municipio y la Iglesia», y perque no s' ha tingut en compte que la grandesa de Barcelona «se realza con el silencio y la quietud de aquellos días que llegan al alma del incrédulo, tanto casi como á la del verdadero creyente»; y perque finalment «una ciudad no puede ser grande si no tiene alma.»

Se necessita tenirla, pero de canti, pera treure unas deduccions tan terrificas de un fet tan senzill y tan posat á la rahó, com el de permetre als barcelonins qu' en uns días determinats puguin anar en cotxe, al igual que tots els demés del any.

No hi ha cap gran ciutat del món qu' en aquest punt no prefereixi... á Barrabás.

Si s' diu qu' es una costum la paralisació de la cir-culació rodada en semblants días, no tingui por l' *Avi Brusi*, la costum prevaldrá, ja que á ningú s' obliga á anar en cotxe ó en tranvía. Fassi la pro-paganda perque tothom vagi á peu.

En cambi, no s' pot tolerar que á quí vulgui ó ne-cessiti anarhi se li impideixi.

Aquesta es la verdadera llibertat... La del *Avi Bru-si*, en aquest punt, es d' aquellas que *no poden anar ni ab rodas*.

El negoci de la reversió dels tranvías passa per un llarch compás d' espera. Fins al dimecres próxim no se n' tornarà á tractar... ¡ey! si no s' interromp la co-rrent eléctrica, que tot podria ser.

La opinió s' ha anat formant, y no s' mostra gayre propicia á que prosperin els propòsits de la Com-pnyia.

A Barcelona se li pot dir:

—Pubilla no val á badar. Mira que als tranvías s' hi fan molts rellojtes y monederos... Obra l' ull y no t' fibis de certs fulanos que semblan senyors, y al cap-de-vall no son més que carteristas.

¡Benvinguts siguin á Barcelona ls artistas rosse-llonesos, que acaban d' exposar á ca'n Parés!

Bé ls podém dir ab tot el cor que, al atravessar el Pirineu, no han sortit de casa seva.

En Terrús ab sos apuntes y en Bauzil ab soa pais-satjes revelan excelents qualitats de un impresio-

nisme sá. En Monfreit ab sos retratos y bodegons fa gala de una empena extraordinaria.

Tots tres forman el lluhit corteig del escultor Violet qu' es un mestre acabat. ¡Y quina grapa té l' minyó! Cada una de las obras qu' exposa el proclama artista superior, hereu directe dels grechs. Té la gracia unida á la serietat, la suavitat agermanada ab la fermesa. Y lo mateix li es tractar assumptos serios de tant empenyo, com el retrato del Bisbe Carselade y l' admirable busto «Serenitat», que las xamosas agrupacions de figuretats, palpitants de vida y plenas de carácter.

En Violet ademés de un gran artista es un con-sensut republicá.

A pesar de lo qual Monsenyor Carselade s' ha prestat á que l' immortalisés.

Un bisbe fentse *consagrar* per un republicá es cosa que no més se ven á Fransa.

LAS VICTIMAS DEL MAR

Eloy Lozano Giménez

Capitá del vapor naufragat *Ignacio Roca*.

Vicens Zaragoza Such

Primer maquinista.

ALS ENCANTS

—¡Apa, triheu y remeneu! Aquí hi ha tot lo que ha servit per las festas del Centenari.

DE RETURN

—¿Cóm li ha anat á Sevilla?
—No tan bé com á tí á n' aquí.

Y á propòsit dels artistes rossellonesos. Aquí 'ls rebrém sempre bé, perque ho mereixen. D' efusions tantas com ne vulguin; pero ¡ay! no més qu' efusions... En quant á la bossa no hi toquem.

La crisis que tot ho asseca, 's deixa sentir principalment en els camps del art. Molta florida; pero eacás fruyt.

Podrán dir per consolarse que á tot arreu passa lo mateix, inclús á Fransa, si hem de atenirnos als càlculs que treya días enrera *Le Petit Journal*.

Per lo curiosos y eloqüents bé mereixen ser reproduhits. Cadimli, donchs, la paraula:

«En aquests temps de Salons de pintura ¿saben lo que 'ls hi costa l' art als pintors? Trayém comptes.

»Tenim dos Salons ab 2,500 y 3,500 telas respectivament: en conjunt 6,000. Las Exposicions particulars (qu' escedeixen de 150) forman un contingent de 10 mil telas. Totals, 16 mil. Suposemias unas ab altrás de un metre quadrat de superficie.

»La tela val 6 franchs; el bastiment, 2; 100 els colors; 150 el march; posemhi 300 franchs per models y cada quadro 'ns sortirà á un terme mitj de 558 franchs. Y resultarà que 'ls pintors produheixen pinturas per valor de 9 millions de franchs anuals.

»Y com no 'n venen més que per valor de 2 millions á tot estirar y comprenhenthi las adquisicions oficials, tenim que gastan 7 millions de franchs no més que pel gust de recrearnos la vista.

»Lo qual *c'est vraiment gentil de leur part.*»

A un viudo de fresch, que anava vestit de dol rigorós, el va escometre un seu amich dihentli:

—No hauria cregut may que siguessis tan inconseqüent.

—¿Y aixó, perquè?

—Escolta ¿no erats de la lliga anti-duelista?

La Renaixensa al últim ha plegat el ram. Trenta sis anys contava de vida y ha hagut de morir en plé catalanisme... precisament per massa catalanista.

Sembradora de ideas, pot dir com l' héroe del xascarrillo:—Jo vaig sembrar patatas ¿y no saben que 'm va sortir?

—Qué?

—Una manada de porchs que furgant furgant se 'm va menjar tota la llevor.

Las ideas s' han descambiat ab apetits, ab actas, gangas y inconseqüencias.

Podia dir *La Renaixensa* al exhalar l' últim alé:

—Tant mateix, per tenir que veure certas cosas, val més morir.

Xascarrillo de postres.

A un banquer li preguntavan:

—¿Qué tal, com té la causa contra aquell bréto de 'n Bertrán que li va estafar 300 mil pessetas?

El banquer molt satisfet:

—Tot está arreglat.

—Las hi ha tornadas?

—No; pero es lo mateix. El caso ab la meva filla.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Nó mi na.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Somni - Simon.*
- 3.ª TARJETA POSTAL.—*Hospital - Cabanas - Balmes.*
- 4.ª CREU NUMÉRICA.—*Prudencia.*
- 5.ª CONVERSA.—*Euras - tres.*
- 6.ª GEROGLIFICH.—*Gran ball de máscaras.*

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olna, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Acaba de posarse á la venda:

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA
 FACSIMIL DEL NÚMERO CONMEMORATIU DEL
TERCER CENTENARI DEL QUIXOT
 (Reproducció en miniatura)

Aquest número, copia exacta y fidelíssima del **EXTRAORDINARI** que va agotarse totalment el dia de sa sortida, conté las mateixas ilustracions en colors y el mateix text, va imprés sobre excelent paper glassejat y consta de igual número de planas.

Preu del Número Miniatura: **25 céntims**

NUEVA

SEIS DIAS FUERA DEL MUNDO

POR

J. PÉREZ ZUÑIGA, con monos de XAUDARÓ

Ptas. 2

Vida de Don Quijote y Sancho

SEGÚN MIGUEL DE CERVANTES

explicada y comentada por

MIGUEL DE UNAMUNO

Ptas. 4

NOVEDAD

COLECCION DIAMANTE (edición López)

Tomos 94 y 95

OBRAS MENORES DE CERVANTES

Dos tomos, Ptas. 1

La Resurrección de Don Quijote

NUEVAS Y JAMÁS OIDAS AVENTURAS DE TAN INGENIOSO HIDALGO

POR **EL P. VALBUENA** Y CARICATURAS DE **SANCHO**

Pesetas 1

30
céntimos

PROVINCIAS

35

El próximo jueves, día 18, aparecerá el

TERCER CUADERNO

DE

BARCELONA Á LA VISTA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebra á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravios, si no 's remet además un ral pera certificar. Ais corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

RESPIRANT PER LA FERIDA

—D' un pais ahont ja ningú compra xufas ni cacauhets... no n' espereu res de bo.